

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання та спорту,
професора Єдинака Геннадія Анатолійовича на дисертаційну роботу
МІРОШНІЧЕНКА ВЯЧЕСЛАВА МИКОЛАЙОВИЧА
«Теоретико-методологічні засади моделювання фізкультурно-
оздоровчих занять з жінками першого періоду зрілого віку різних
соматотипів», представлену на здобуття ступеня доктора наук з
фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична
культура, фізичне виховання різних груп населення**

Актуальність обраної теми. Дисертаційна робота Мірошніченка Вячеслава Миколайовича присвячена розробленню методологічних підходів до організації, формування і реалізації змісту оздоровчих занять фізичними вправами жінок першого періоду зрілого віку, основою яких є модельні характеристики з урахуванням морфологічних ознак цих жінок.

Одна з причин актуальності обраної теми – критична демографічна ситуація в Україні, інша причина – середній вік жінки, яка народжує, у 2021 році становив 29 років. Забезпечення належного рівня здоров'я жінок першого періоду зрілого віку сприятиме покращенню демографічної ситуації у державі, тим більше в умовах негативного впливу на здоров'я жінок війни, що триває в Україні, у тому числі внаслідок виникнення стресового стану, руйнування довоєнних планів на життя, погіршення побутових умов, інших багатьох чинників, викликаних війною, що негативно позначаються на психічному й фізичному здоров'ї жінки.

Один із дієвих способів протидії впливу таких негативних чинників стосується розвитку й удосконалення адаптивних механізмів організму. Провідним засобом тут є систематизовані фізичні навантаження, а також урахування факту про високу ступінь адаптації у випадку використання навантажень силової, швидкісної, аеробної й анаеробної спрямованості, але з урахуванням соматотипів осіб, які займаються фізичними вправами. Останнє зумовлене особливостями адаптації до однакового навантаження певної спрямованості представниками різних соматотипів. У зв'язку із зазначеним важливим також є питання змісту фізичного виховання з урахуванням розроблених моделей, основу яких становлять морфофункціональні ознаки осіб, які займаються фізичними вправами, для вибору адекватного й дієвого напрямку фізичного вдосконалення.

Ураховуючи все зазначене раніше відзначаємо високу актуальність наукової проблеми, розв'язанню якої присвячено дисертаційну роботу здобувача.

Зв'язок роботи з науковими темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за темами: «Оптимізація процесу удосконалення фізичного стану жителів Подільського регіону засобами фізичного виховання» (номер державної реєстрації – 0118U003259, 2018-2022 рр.); «Вплив способу життя на адаптаційні можливості організму осіб, що проживають у Подільському регіоні» (номер державної реєстрації – 0118U003260, 2018-2022 рр.). Здобувач є співвиконавцем тем.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність, повнота їх викладу в опублікованих працях. Здобувач визначив мету роботи, яка чітко окреслює очікуваний кінцевий результат, а також зумовлює логіку і напрямок дослідження. Обґрунтованість наукових положень, розроблених здобувачем на основі проведених експериментальних досліджень, підтверджена, крім іншого, використанням адекватних методів дослідження, адже це забезпечило у повному обсязі вирішення завдань дисертаційної роботи, а також теоретико-методологічною обґрунтованістю концепції дослідження. Відзначаємо також, що всі використані здобувачем методи дослідження є загальноприйнятими, широко застосовуються у наукових дослідженнях із фізичної культури і фізичного виховання, а відтак сформульовані автором висновки є об'єктивними.

Що стосується достовірності отриманих даних, то їх підтверджено: практичною апробацією та одержаним позитивним результатом упровадження; кількістю учасників експериментального дослідження (392 особи); кількістю опрацьованої наукової літератури за темою дисертації (478 джерела); організацією експериментальної роботи відповідно до об'єкту, предмету, мети і завдань дослідження. Висновки дають вичерпні відповіді на поставлені завдання.

Повнота викладу результатів дослідження в наукових публікаціях, які зараховані за темою докторської дисертації. За темою дисертаційної роботи опубліковано 30 наукових праць. Основні наукові результати дисертаційної роботи викладено у 20 наукових працях, із них: 15 статей у фахових виданнях України, 5 статей у фахових виданнях України, які проіндексовані в наукових базах Scopus і Web of Science Core Collection; 5 публікацій мають апробаційний характер, інших 5 – додатково відображають наукові результати дисертації.

Особистий внесок здобувача в опублікованих зі співавторами наукових працях полягає у визначенні напрямку дослідження, його організації та проведенні, вивченні методології дослідження, аналізі та інтерпретації отриманих даних, узагальненні отриманих емпіричних даних, теоретичному обґрунтуванні концепції фізкультурно-оздоровчих занять із жінками першого періоду зрілого віку.

Апробація результатів дисертації. Основні практичні та теоретичні результати дослідження автор оприлюднив: *на міжнародному рівні*, зокрема II Міжнародній науково-практичній конференції «Modern Approaches to Problem Solving in Science and Technology» (Warsaw, Poland, 2023); International Multidisciplinary Scientific Internet Conference on the topic: World of scientific research. Issue 24 (Opole, Poland, 2023); Міжнародній науково-практичній конференції «Адаптаційні психофізіологічні проблеми фізичної культури і спорту» (Київ-Черкаси, 2023); *на всеукраїнському рівні*, а саме III Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Фізична культура, спорт та реабілітація: проблеми, інноваційні проекти та тренди» (Київ, 2021); на засіданні круглого столу «Особливості викладання дисципліни «Фізичне виховання» у ЗВО в сучасних умовах» (Вінниця, 2021); *на регіональному рівні*, а саме засіданні щорічної звітної науково-практичної конференції викладачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування» (Вінниця, 2016); на щорічних науково-методичних семінарах кафедри фізичного виховання Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, 2018-2022); XXVI підсумковій науково-практичній конференції викладачів Маріупольського державного університету «Актуальні проблеми науки та освіти» (Київ, 2024). Наведена інформація свідчить, що результати дисертаційного дослідження Мірошніченка В. М. у наукових публікаціях викладені в достатньому обсязі.

Дисертаційна робота відзначається **науковою новизною**. Вона полягає у тому, що *вперше*:

- науково обґрунтовано концепцію фізкультурно-оздоровчих занять для жінок першого періоду зрілого віку різних соматотипів, що враховує особливості їх адаптації до таких занять. Теоретичну складову концепції реалізовано в меті, принципах, завданнях, методологічну – у застосованому після практичної апробації комплексі методів, засобів, способів їхньої реалізації відповідно до морфологічних особливостей;

- науково обґрунтовано моделі фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом, бігом, плаванням, фітнесом, що ґрунтуються на виявлених автором особливостях адаптаційних змін у жінок різних соматотипів та спрямовані на забезпечення педагогічних дій з програмування таких занять;

- встановлено особливості адаптації жінок першого періоду зрілого віку із різними соматотипами до фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом, плаванням, бігом, фітнесом, що полягають у різній зміні у показниках фізичного розвитку, фізичної та функціональної підготовленості;

- визначено критерії оцінки показників функціональної підготовленості жінок першого періоду зрілого віку за всім спектром режимів енергозабезпечення м'язової діяльності, на основі цього – виявлено суттєві розбіжності рівнів підготовленості представниць різних соматотипів;

- розроблено моделі фізичної та функціональної підготовленості жінок першого періоду зрілого віку з різними соматотипами, параметри які засвідчують слабкі сторони такої підготовленості, а відтак – адекватну спрямованість тренувальних впливів задля корекції необхідних характеристик;

- встановлено, що серед показників фізичного розвитку маса тіла має найбільшу міру впливу на аеробну й анаеробну працездатність жінок першого періоду зрілого віку, але в різних соматотипах кількісно вона відрізняється.

Крім цього, було *підтверджено* вже наявні дані про вплив фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом, плаванням, бігом, фітнесом на показники фізичного розвитку, фізичну і функціональну підготовленість жінок першого періоду зрілого віку.

Доповнено та розширено наукові положення про фізичний розвиток, фізичну та функціональну підготовленість жінок першого періоду зрілого віку; про кореляцію жирового і м'язового компонентів, маси тіла та індексу маси тіла з показниками фізичної і функціональної підготовленості жінок першого періоду зрілого віку.

Практична значущість дисертаційної роботи Мірошніченка В.М. відзначається декількома напрямками, один із них – розширення наявних науково-методичних відомостей про таке: стан фізичної і функціональної підготовленості жінок першого періоду зрілого віку, які мають різні соматотипи; міцність статистичного зв'язку цих результатів із морфологічними особливостями; кореляцію показників функціональної, фізичної підготовленості із жировим, м'язовим компонентами, а також масою тіла й ІМТ. Така інформація сприяла конкретизації міри впливу показників фізичного розвитку на фізичну і

функціональну підготовленість жінок першого періоду зрілого віку, а також розробленню моделей такої підготовленості осіб із різними соматотипами для індивідуалізації оцінки з подальшим формуванням змісту, спрямованого на корекцію визначених характеристик.

Інший напрямок практичного значення дисертаційної роботи здобувача – практичні рекомендації, розроблені на основі отриманих емпіричних даних про особливості адаптації жінок першого періоду зрілого віку з різними соматотипами до фізкультурно-оздоровчих занять визначеної спрямованості. Результати досліджень використовуються тренерами у фітнес-центрах для підвищення ефективності тренувальних впливів. Створено на базі сформованих концептуальних положень передумови для розроблення моделей тренувальних програм, що враховують морфологічний статус жінок і реалізуються під час оздоровчих занять фізичними вправами.

Матеріали дослідження впроваджено в освітній процес низки закладів вищої освіти. Одне з таких місць упровадження – кафедра медико-біологічних основ фізичного виховання та фізичної реабілітації факультету фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (лекційний курс із дисципліни «Фізіологія рухової активності», 2020-2021 навчальний рік, акт складено 16.08.2022). Також матеріали дослідження впроваджено в освітній процес факультету фізичного виховання і спорту кафедрою медико-біологічних дисциплін Житомирського державного університету (лекційний курс із дисципліни «Фізіологія спорту», 2021-2022 навчальний рік, акт складено 20.08.2023), факультету фізичного виховання і спорту кафедрою теоретико-методичних основ фізичного виховання та спорту Житомирського державного університету (лекційний курс з «Теорії і методики фізичного виховання», 2022-2023 навчальний рік, акт складено 20.08.2023); психолого-педагогічного факультету Маріупольського державного університету (навчально-методичне забезпечення дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання», «Фізіологія спорту», 2022-2023 навчальний рік, акт складено 14.11.2023); факультету здоров'я та фізичного виховання кафедрою основ медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (лекційний курс із дисципліни «Фізіологія спорту» та «Теорія і методика фізичного виховання», 2022-2023 навчальний рік, акт складено відповідно 23.11.2023 і 27.11.2023); факультету фізичної культури та здоров'я людини кафедрою теорії та методики фізичного виховання і спорту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (лекційний курс із дисципліни «Фізіологічні

основи фітнес тренування», «Проектування персональних фітнес програм», «Теорія та методика фітнес тренувань», «Спортивна фізіологія», 2022-2023 навчальний рік, акти складено 05.04.2023); у практику Простору танцю та фітнесу «Eskada» (секція фітнесу, протягом 2020-2021 років, акт складено 11.04.2023); у практику товариства з обмеженою відповідальністю Культурно-спортивний комплекс «Маяк ЛТД» (секції оздоровчого плавання, аквафітнесу та фітнесу, протягом 2021-2022 років, акт складено 03.08.2022); у практику спортивного клубу «Максимус» (секції оздоровчого бігу та фітнесу, протягом 2019-2020 років, акт складено 19.05.2023).

Відсутність академічного плагіату. Аналіз докторської дисертації Мірошніченка В.М. дозволяє констатувати, що у рукопису відсутні академічний плагіат, фальсифікація наукових даних і експериментальних результатів. Це підтверджено наданими здобувачем відповідними матеріалами метрологічної експертизи дисертації фахівцями НУФВСУ (Київ).

Структура та обсяг роботи. Дисертація Мірошніченка В.М. складається з анотацій, вступу, восьми розділів, висновків, списку використаних джерел (478 найменувань), додатків. Загальний обсяг дисертації 558 сторінок, що містять 102 таблиці і 72 рисунків. У додатки винесено 33 таблиці та 3 рисунки.

Оцінка змісту дисертації, ідентичності змісту реферату і основних положень дисертації. У вступі обґрунтовано вибір теми дисертації, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, а також визначено наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів.

У розділі 1 *«Урахування соматотипу людини як необхідна умова підвищення ефективності фізкультурно-оздоровчих занять шляхом використання морфо-функціональних моделей»* проведено теоретичний аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження. Зокрема, розглянуто: соматотип та компонентний склад маси тіла, як маркери для прогнозування рівня функціональної і фізичної підготовленості, здатності до їх удосконалення; вікові та статеві особливості, які необхідно враховувати при проведенні фізкультурно-оздоровчих занять; можливості підвищення рівня фізичного здоров'я засобами фізичної культури; напрямки моделювання, що можуть сприяти підвищенню ефективності фізкультурно-оздоровчих занять. Результатом пошукової діяльності автора стала констатація фрагментарності досліджень, спрямованих на вивчення особливостей фізичної підготовленості, якими відзначаються жінки першого періоду зрілого віку з різними соматотипами, а також досліджень з вивчення особливостей їх адаптації до оздоровчих занять, змістом яких є різні види

фізичних вправ. Крім цього встановили, що дані стосовно фізіологічних характеристик таких жінок при використанні всіх наявних спектрів режиму енергозабезпечення м'язової діяльності взагалі відсутні. Отримана інформація дозволила виокремити невивчені питання, що належать до обраної теми, та питання, інформацію про які потрібно доповнити або уточнити.

У розділі 2 «*Методи та організація дослідження*» автором було обґрунтовано обрані напрям та методологію дослідження, детально описано методи дослідження, наведено відомості про контингент досліджуваних жінок та етапи вирішення поставлених завдань. Так у дослідженні взяли участь 392 особи жіночої статі 25-35 років, які не мали хронічних захворювань, були віднесені за станом здоров'я до основної медичної групи, раніше не займалися спортом.

Що стосується методів дослідження, то автор використав аналіз й узагальнення для опрацювання різних джерел інформації, педагогічне спостереження для визначення напрямку дослідження, завдань вивчення наявних технологій фізичного удосконалення різних груп населення, педагогічне тестування для визначення фізичної підготовленості з використанням нормативів оцінювання такої підготовленості населення України та тесту «станова динамометрія». Фізіологічні методи дослідження дозволили визначити компонентний склад маси тіла, показники функціональної підготовленості (аеробної, анаеробної лактатної й анаеробної алактатної працездатності), а також функціональні можливості серцево-судинної системи. Для формування вибірок жінок за ознакою «соматотип» було використано антропометричні методи дослідження, що входили до складу схеми діагностики соматотипу за Хіт-Картер (В. Heath, J. Carter).

Одержані емпіричні дані опрацьовувались адекватними методами математичної статистики, які, крім стандартного набору одномірних статистик, дозволили визначити коефіцієнти кореляції, що характеризували зв'язок функціональних, фізичних параметрів з однієї сторони та відсотковий вміст жиру і м'язів з іншої сторони.

У розділі 3 «*Фізичний стан жінок першого періоду зрілого віку різних соматотипів*» висвітлено особливості прояву показників фізичного розвитку, функціональної, фізичної підготовленості та функціональних можливостей кардіореспіраторної системи жінок із різними соматотипами. Було встановлено, що за значеннями досліджуваних показників представниці різних соматотипів суттєво відрізняються між собою. Так, жінки ендоморфного соматотипу мають

більші відсотковий вміст жиру і масу тіла, найнижчий поміж інших соматотипів рівень фізичної підготовленості та низький рівень відносного значення $VO_2 \text{ max}$. Жінки екоморфного соматотипу характеризуються найбільшим відсотковим вмістом м'язів, найменшим відсотковим вмістом жиру, меншою масою тіла, високим рівнем вияву відносних показників $VO_2 \text{ max}$. Крім цього, у них рівень фізичних якостей (крім сили кисті) знаходиться у межах від середнього до вищого від середнього рівнів. Щодо представниць ендоморфно-мезоморфного соматотипу, то вони мають найвищий ступінь розвитку анаеробної продуктивності, середній та вищий від середнього рівні фізичної підготовленості. Для представниць збалансованого соматотипу характерний середній та вищий від середнього рівні вияву фізичної і функціональної підготовленості.

У розділі 4 «Особливості впливу фізкультурно-оздоровчих занять різного спрямування на функціональну та фізичну підготовленість жінок першого періоду зрілого віку різних соматотипів» описано зміну в досліджуваних показниках у жінок із різними соматотипами після використання ними фізкультурно-оздоровчих занять. У зв'язку з цим автор подав стислу характеристику розроблених ним для фізкультурно-оздоровчих занять тренувальних програм, змістом яких були аквафітнес, біг, плавання, фітнес.

Автор виявив, що у жінок із різними соматотипами адаптація до фізкультурно-оздоровчих занять відбувається неоднаково. Так найбільш виразними адаптаційними змінами під впливом фізкультурно-оздоровчих занять відзначаються представниці ендоморфного соматотипу. Найнижчий адаптаційний резерв до фізкультурно-оздоровчих занять мають представниці екоморфного соматотипу. Достатньо високим адаптаційним потенціалом до таких занять характеризуються жінки з ендоморфно-мезоморфним типом, помірним адаптаційним потенціалом – жінки збалансованого типу.

У розділі 5 «Кореляція показників функціональної та фізичної підготовленості з показниками фізичного розвитку жінок різних соматотипів» надано результати дослідження щодо зв'язку компонентного складу маси тіла, маси тіла та ІМТ із показниками функціональної, фізичної підготовленості. У зв'язку з цим автором було відзначено, що більші значення маси тіла жінок першого періоду зрілого віку зумовлюють більш низький рівень аеробної та більш високий – анаеробної продуктивності організму. Жировий і м'язовий компоненти практично не позначаються на зміні в показниках фізичної і функціональної підготовленості.

Представниці різних соматотипів відрізняються міцністю кореляційних зв'язків показників фізичного розвитку та фізичної, функціональної підготовленості. Виявлено негативний вплив маси тіла на потужність аеробної системи енергозабезпечення м'язової діяльності у представниць соматотипів, для яких характерна більша маса тіла та більший відсоток жиру в складі їхнього тіла.

У розділі 6 «*Моделі функціональної та фізичної підготовленості жінок 25-35 років різних соматотипів*» представлено моделі, розроблені на основі даних констатувального експерименту. Для створення моделей здобувач використав власну методику розроблення нормативів оцінки стану розвитку фізичних і функціональних можливостей. Одержані результати засвідчують істотні розбіжності у вияві показників фізичної та функціональної підготовленості представниць різних соматотипів. Тому автор відзначає необхідність урахувувати морфологічний статус жінок із різними соматотипами під час оцінювання стану фізичної і функціональної підготовленості.

У розділі 7 «*Теоретико-методологічні засади фізкультурно-оздоровчих занять із жінками першого періоду зрілого віку різних соматотипів*» науково обґрунтовано концепцію фізкультурно-оздоровчих занять жінок першого періоду зрілого віку. В основу концепції покладено фундаментальні теоретичні розробки вітчизняних та іноземних дослідників, що містять принципи проведення таких занять, визначають закономірні тенденції застосування фізичних навантажень відповідно до обраної мети, поставлених завдань, особливостей фізіологічної реакції організму на фізичні навантаження з різними параметрами, зв'язки між морфологічними характеристиками та адаптацією до фізичних навантажень.

Концепція також містить наукові положення, що ґрунтуються на результатах експериментальних досліджень, зокрема про необхідність: здійснювати оцінку фізичної і функціональної підготовленості жінок, враховуючи їхні морфофункціональні особливості та орієнтуючись на розроблені моделі цих видів підготовленості; враховувати особливості адаптації жінок із різними соматотипами до фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом, бігом, плаванням, фітнесом для вибору найбільш прийняттого виду фізичної активності; диференційованого підходу до жінок із різними соматотипами при плануванні фізкультурно-оздоровчих занять з орієнтацією на розроблені моделі занять аквафітнесом, бігом, плаванням, фітнесом.

У розділі 8 «*Аналіз та узагальнення результатів дослідження*» автор узагальнює отримані під час експериментальних досліджень емпіричні дані,

зіставляє отримані результати з даними інших дослідників, визначає наукову інформацію, отриману вперше та яку було доповнено й розширено.

Зауваження та дискусійні питання стосовно положень докторської дисертації. Попри загальну позитивну оцінку рецензованої дисертації маємо окремі зауваження, побажання, дещо інше бачення окремих положень. У зв'язку з цим виникає потреба у відповідях і поясненнях здобувача:

1. Доцільно було зменшити кількість розділів, об'єднавши, наприклад, розділи 6 та 7. На нашу думку розроблені автором моделі є однією з теоретико-методологічних засад занять фізичними вправами жінок першого зрілого віку з різними соматотипами.

2. Надмірним, на нашу думку, є поділ практично кожного підрозділу на параграфи. Вважаємо, що вказані у назві параграфів характеристики, безумовно, є важливими компонентами певної системи, але на них можна було наголосити в межах того чи іншого підрозділу.

3. Практичні рекомендації доцільно було викласти у розділі 7 як умови реалізації авторських моделей

4. У «Списку використаних джерел» знаходимо досить велику кількість джерел, викладених мовою країни-агресора.

5. Ураховуючи одне з термінопонять моделі, зокрема, що це спрощена, але зі збереженням усіх суттєвих рис оригіналу, версія цього оригіналу, вважаємо за доцільне наявність в авторських моделях параметрів (хоча би початкових) виконання визначених вправ та відпочинку після цього.

6. Наявність граматичних і стилістичних помилок, наприклад с. 75 – Чтецова (жіноча стаття), а треба Чтецов, адже він чоловік; с. 59 (у назві рисунка), формула на с. 62 не пронумерована, тоді як на с. 87 – пронумерована (1.2); по тексту – наприклад вислів «три рази», хоча доцільніше було би «тричі»; с. 86, 112, 131, 150, 292, 325, 360. Корекції потребує, на наш погляд, використаний вислів «теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури», адже зазначені методи належать до загальнонаукових, використовується ця група методів під час досліджень на теоретичному рівні, а опрацьована інформація містилась не тільки у літературних джерелах, але й документальних та інтернет джерелах.

7. Розділ 5, на нашу думку, має надмірну кількість таблиць з невеликою кількістю емпіричних даних. Доречно було їх об'єднати за визначеною автором логікою.

Уточнення потребує вибір для дослідження саме схеми Хіт-Кратера, а не інших, також визнаних дослідниками.

Разом із тим необхідно зазначити, що викладене вище не позначається на результатах, які були одержані здобувачем при розв'язанні досліджуваної наукової проблеми, оскільки не впливають на достовірність викладеного матеріалу, не знижують наукового значення та практичної цінності дисертаційної роботи.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Мірошніченка Вячеслава Миколайовича «Теоретико-методологічні засади моделювання фізкультурно-оздоровчих занять з жінками першого періоду зрілого віку різних соматотипів» є актуальним, завершеним науковим дослідженням, наукові положення висунуті автором достатньо обґрунтовані, підтверджені статистичними даними та повною мірою висвітлені у публікаціях. Отримані результати дисертаційного дослідження є новими, робота виконана із дотриманням академічної доброчесності.

Дисертаційна робота відповідає вимогам затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження та позбавлення ступеня доктора наук» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197 (п 7, 9), а її автор Мірошніченко Вячеслав Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
професор кафедри теорії і методики фізичного виховання
Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка

 Геннадій ЄДИНАК

